

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 606/2024-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Bohumila Nováka ml., advokáta**, Horná 27, Banská Bystrica, proti uzneseniu Správneho súdu v Košiciach č. k. PO-6S/67/2020-220 zo 14. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením správneho súdu č. k. PO-6S/67/2020-220 zo 14. augusta 2024. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie a zaviazal uvedený súd k náhrade jeho trov konania v sume 582,14 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca právne zastúpený advokátom – sťažovateľom podal 12. februára 2024 proti rozsudku správneho súdu sp. zn. PO-6S/67/2020 z 13. decembra 2023 kasačnú sťažnosť v elektronickej podobe na formulári portálu e-žaloby bez podpisu, t. j. bez autorizácie zaručeným elektronickým podpisom. Kasačná sťažnosť bola doručená správnenému súdu 13. februára 2024 prostredníctvom pošty v listinnej podobe.

3. Uznesením vyššieho súdneho úradníka bola žalobcovi uložená povinnosť doplatiť súdny poplatok za podanie kasačnej sťažnosti (prvý výrok) a zároveň aj povinnosť zaplatiť súdny poplatok za spracovanie kasačnej sťažnosti v listinnej podobe (druhý výrok). Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal žalobca sťažnosť. Napadnutým uznesením správny súd po zistení, že o poplatkovej povinnosti bolo rozhodnuté nesprávne formou uznesenia, zrušil prvý výrok uznesenia vyššieho súdneho úradníka a v druhom výroku ho zmenil tak, že sťažovateľovi ako právnenému zástupcovi žalobcu uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok podľa zákona Slovenskej národnej

rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) za spracovanie kasačnej sťažnosti v listinnej podobe. V poučení napadnutého uznesenia uviedol, že podanie kasačnej sťažnosti proti prvému výroku nie je prípustné a proti jeho druhému výroku nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Správny súd podľa sťažovateľa dospel k nesprávnym právnym záverom odporujúcim právnym predpisom, keď elektronické podanie, ktoré urobil v zastúpení žalobcu, považoval za listinné, neautorizované a vyrubil mu v preskúvanom konaní poplatok za spracovanie podania podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov. Dotknuté elektronické podanie bolo doručené do elektronickej schránky súdu na predpísanom formulári prostredníctvom portálu e-žaloby v súlade s § 3 písm. j) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) a následne autorizované písomným podaním v súlade s § 23 ods. 1 písm. a) bodom 3 a § 25 zákona o e-Governmente v spojení s § 56 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) doručením podpísaného listinného podania, pretože štát dosiaľ nezriadil sťažovateľovi ako advokátovi podpisové certifikáty, aby bolo možné aktivovať jeho elektronickú schránku a používať ju so zaručeným elektronickým podpisom. Správny súd z elektronickeho podania navyše vychádza aj pri posúdení dňa doručenia kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ sa nemal možnosť proti vyrubeniu poplatku priamo jemu ako právnomu zástupcovi žalobcu brániť. Správny súd sa s namietanou zmätočnosťou uznesenia vyššieho súdneho úradníka nevysporiadal v odôvodnení napadnutého uznesenia. Relevantné právne normy týkajúce sa autorizácie elektronickeho podania aplikoval tak, že tým poprel ich zmysel a účel.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv napadnutým uznesením správneho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie vyššieho súdneho úradníka tak, že v druhom výroku bola uložená povinnosť sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok 200 eur podľa § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a) v spojení s § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch a položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov. Sťažovateľ nesúhlasí s vyrubeníím súdneho poplatku, pretože v preskúvanom konaní nevystupuje ako jeho účastník, nemal byť teda zaviazaný k jeho úhrade, kasačnú sťažnosť doručil súdu podľa neho v predpísanej elektronickej forme a autorizoval ju podaním v listinnej forme v súlade s § 23 ods. 1 písm. a) bodom 3 zákona o e-Governmente, preto dôvod na vyrubenie poplatku za spracovanie listinného podania podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov u neho nevznikol.

6. Problematika súdnych poplatkov dosahuje ústavnoprávnu relevanciu z pohľadu záruk rešpektovania základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie spravidla v prípadoch, ak v dôsledku rozhodnutia v otázke súdnych poplatkov dochádza k nedovolenému obmedzeniu práva na prístup k súdu, napr. v dôsledku neprimeraného poplatku (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Kreuz v. Poľsko, č. 28249/95, Kata v. Poľsko, č. 9590/06, Ilic v. Rumunsko, č. 26061/03). Sťažovateľ však nenamieta tento aspekt obsahu uvedených práv. Jeho argumentácia je zameraná výlučne na tvrdenú arbitrárnosť napadnutého

uznesenia, ako aj ústavne neakceptovateľnú interpretáciu a aplikáciu právnej úpravy týkajúcej sa doručovania elektronických dokumentov podľa zákona o e-Governmente v následnej spojitosti s ustanoveniami zákona o súdnych poplatkoch.

7. Ústavný súd v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o ústavných sťažnostiach, zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z toho vyplýva, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd zároveň konštatuje, že pri posudzovaní relevancie sťažnostných námietok vychádza z doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Z uvedeného vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti. Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05).

8. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd preskúmal obsah napadnutého uznesenia, aby v kontexte sťažnostných námietok zistil, či právne závery v nich obsiahnuté sú ústavne udržateľné a zlučiteľné so sťažovateľom vymedzeným obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd aj bez potreby detailného opakovania právnych záverov vyjadrených v napadnutom uznesení konštatuje, že ho nemožno považovať za arbitrárne. Správny súd nevyrubil súdny poplatok svojvoľne, ale podľa § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a) v spojení s § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch a položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov, keď sťažovateľ podanie vo veci samej (kasačnú sťažnosť) realizoval prostredníctvom portálu e-žaloby, t. j. v elektronickej podobe, avšak bez autorizácie podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente. Sťažovateľ podanie dodatočne doručil v lehote 10 dní iba v listinnej podobe.

10. Správny súd vo vzťahu k povinnosti uloženej sťažovateľovi ako advokátovi zaplatiť súdny poplatok podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov v bode 29 správne odkázal na § 2 ods. 1 písm. f) zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 821 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej len „zákon o súdoch“). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na právne závery vyplývajúce z nálezov vo veci sp. zn. PL. ÚS 109/2011 z 11. júla 2012, bodov 38 a 39, podľa ktorých má zákonodarca vo vzťahu k ustanoveniu daní, poplatkov, odvodov či iných obdobných povinností poskytnutý široký priestor uváženia v tom, akým spôsobom tieto povinnosti vymedzí, či už ide napr. o určenie predmetu, výšky či poplatníka dane, alebo určenie poplatku.

11. K obsahu povinnosti uloženej § 821 ods. 3 zákona o súdoch ústavný súd vo svojom uznesení sp. zn. PL. ÚS 13/2021 z 13. októbra 2021 v rámci *obiter dictum* v bodoch 31 až 34 okrem iného uviedol, že na účely zabezpečenia elektronickej komunikácie advokátov so súdmi podľa § 821 ods. 3 zákona o súdoch zriadil štát elektronicke schránky, ktorých majiteľmi sú advokáti. Ide o povinnosť uloženú zákonom, ktorej splnenie subjekt ukladajúci povinnosť zabezpečil zriadením elektronických schránok (§ 11 ods. 1 zákona o e-Governmente). Účelom uloženej povinnosti je elektronizácia justície, čo sa má odraziť v jej efektívnejšom fungovaní. Vyrubenie súdneho poplatku za nesplnenie predmetnej povinnosti v sebe nesie nielen prvky refundácie nákladov

na spracovanie listinných podaní, ale aj motiváciu využívať štátom zriadené elektronické schránky, a tým prispievať k sledovanému účelu, t. j. zefektívneniu justície. Ústavný súd v spomínanom rozhodnutí taktiež uviedol, že nie je v rozpore s koncepciou výkonu advokácie ako slobodného povolania, aby advokát, ktorý poskytuje právne služby ako zástupca strany súdneho konania, bol viazaný takými povinnosťami vzťahujúcimi sa na subjekty súdneho konania, ktorých účelom je napomáhať riadnemu a efektívnemu fungovaniu civilného procesu, ak je ich uloženie proporcionálne a sleduje legitímny cieľ.

12. Sťažovateľ argumentuje, že správny súd nesprávne posúdil spôsob doručenia kasačnej sťažnosti, keď jeho podanie vyhodnotil ako listinné, a nie elektronické. Jeho argumentu odporuje už samotné znenie § 56 ods. 2 prvej vety SSP, ktoré správny súd cituje v rámci napadnutého uznesenia v bode 18, z ktorého obsahu jasne vyplýva, že v prípade elektronického podania bol sťažovateľ povinný doručiť toto podanie v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Sťažovateľ tak neurobil, a preto právny záver súdu, podľa ktorého posúdil jeho podanie (kasačnú sťažnosť) ako doručené v listinnej podobe nemožno považovať za svojvoľný. Sťažovateľ sa snaží doručenie listinnej podoby kasačnej sťažnosti prezentovať ako autorizáciu elektronického dokumentu podľa § 23 ods. 1 písm. a) bodu 3 zákona o e-Governmente, avšak listinná podoba dokumentu si vždy vyžaduje jej ďalšie spracovanie, a preto takýto výklad uvedeného ustanovenia by bol v priamom rozpore s účelom tohto zákona, ktorým je zabezpečenie elektronickej komunikácie ako nosnej formy komunikácie s verejnou mocou i samotnej verejnej moci medzi sebou tak, aby sa komunikačné procesy zjednodušili, zrýchlili, sprehl'adnili, zjednotili a aby sa zvýšila bezpečnosť tejto komunikácie.

13. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnutému uzneseniu správneho súdu nemožno vyčítať žiadnu svojvoľnosť či nedostatočnosť. Podľa ústavného súdu správny súd poskytol sťažovateľovi dostatočnú odpoveď na jeho námietky týkajúce sa nesprávneho posúdenia spôsobu doručenia jeho kasačnej sťažnosti, a preto jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska za neospravedlniteľné a neudržateľné, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľom označených práv.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu